

- 1907 / 9 - 98 / 99

Chambre des représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1998 - 1999 (*)

17 MARS 1999

PROJET DE LOI

**relatif à la protection
pénale des mineurs**

AMENDEMENTS

présentés après le dépôt du rapport

**N° 77 DE MM. DEWAEEL, VERWILGHEN EN
DE CROO**

Art. 23

A l'article 423, § 2, proposé, apporter les modifications suivantes:

1) remplacer le 3° par ce qui suit:

«3° l'acte a été accompli sur ou à l'aide d'un mineur de moins de seize ans;»

2) supprimer le 4°.

Voir:

- 1907 - 98 / 99:

- N° 1 : Projet de loi .
- N°s 2 à 6 : Amendements.
- N° 7 : Rapport.
- N° 8 : Texte adopté par la commission.

(*) Cinquième session de la 49ème législature

- 1907 / 9 - 98 / 99

Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1998 - 1999 (*)

17 MAART 1999

WETSONTWERP

**betreffende de strafrechtelijke
bescherming van minderjarigen**

AMENDEMENTEN

voorgesteld na indiening van het verslag

**Nr. 77 VAN DE HEREN DEWAEEL, VERWILGHEN,
EN DE CROO**

Art. 23

In het voorgestelde artikel 423, § 2, de volgende wijzigingen aanbrengen :

1) het 3° vervangen door wat volgt :

«3° de daad is gepleegd ten aanzien of met behulp van een minderjarige van minder dan zestien jaar;»

2) het 4° weglaten.

Zie:

- 1907 - 98 / 99:

- Nr. 1 : Wetsontwerp.
- Nrs. 2 tot 6 : Amendementen.
- Nr. 7 : Verslag.
- Nr. 8 : Tekst aangenomen door de commissie.

(*) Vijfde zitting van de 49ste zittingsperiode

JUSTIFICATION

Bien que des milieux sociaux et scientifiques formulent des arguments plaçant en faveur d'une limitation à quatorze ans de la protection légale complète en ce qui concerne les actes sexuels, la perception d'une large part de la population va dans le sens opposé. Les réactions émotionnelles aux événements dramatiques de l'actualité récente qui ont impliqué des mineurs, et même de jeunes enfants, l'ont encore confirmé. Le législateur doit par conséquent tenir compte de ce signal et maintenir la protection jusqu'à l'âge de seize ans. Cela aura pour effet de rendre superflu le régime transitoire proposé pour les mineurs de quatorze à seize ans. De plus, un des trois grands objectifs du projet de loi à l'examen consiste à «renforcer la protection pénale des mineurs». Ramener la limite de la protection pénale à quatorze ans est par conséquent contraire à l'esprit du projet.

N° 78 DE M. BOURGEOIS

Art. 23

Remplacer l'intitulé du chapitre III par l'intitulé suivant : «*Chapitre III - De l'attentat à la pudeur et du viol*».

JUSTIFICATION

Le remplacement de la notion d'attentat à la pudeur par la notion d'atteinte à l'intégrité sexuelle a des conséquences très importantes. Ainsi que le souligne le Conseil d'État, le projet déplace ainsi le centre de gravité du sentiment socialement accepté de pudeur au droit à l'autodétermination sexuelle de la victime. Ce n'est plus la nature de l'acte qui est déterminante, mais le consentement valable des parties.

Ainsi que nous l'avons déjà expliqué lors de la présentation en commission de l'amendement n° 51, il n'est pas bon de mettre l'accent sur le facteur subjectif. Voyez par ailleurs la justification de l'amendement n° 84 à l'article 423, § 1er.

N° 79 DE M. BOURGEOIS

Art. 23

À l'article 423, § 2, proposé, apporter les modifications suivantes :

A. au 3°, remplacer le mot «quatorze» par le mot «seize»;

B. supprimer le 4°;

VERANTWOORDING

Hoewel vanuit sociale en wetenschappelijke hoek argumenten worden geformuleerd om de volledige wettelijke bescherming van de seksuele activiteit tot minderjarigen van minder dan 14 jaar terug te brengen, is de perceptie van een groot deel van de bevolking anders. De emotionele reacties op de dramatische gebeurtenissen met minderjarigen, waaronder jonge kinderen, hebben zulks in de recente actualiteit nog bevestigd. De wetgever dient dan ook met dit signaal rekening te houden en de bescherming te handhaven tot de leeftijd van 16 jaar. Hierdoor wordt ook de voorgestelde overgangsregeling voor minderjarigen tussen 14 en 16 jaar overbodig. Bovendien is één van de drie grote doelstellingen van het voorliggend wetsontwerp «de strafrechtelijke bescherming van minderjarigen opvoeren». Het past dus niet in de geest van het ontwerp om de wettelijke bescherming terug te voeren tot 14 jaar.

P. DEWAELE
M. VERWILGHEN
H. DE CROO

Nr. 78 VAN DE HEER BOURGEOIS

Art. 23

Het opschrift van Hoofdstuk III vervangen door : «*Hoofdstuk III - Aanranding van de eerbaarheid en verkrachting*».

VERANTWOORDING

De vervanging van het begrip aanranding van de eerbaarheid door het begrip aantasting van de seksuele integriteit heeft verregaande gevolgen. Zoals de Raad van State opmerkt wordt de klemtoon verlegd van het maatschappelijk gangbaar gevoel van eerbaarheid naar het seksueel zelfbeschikkingsrecht van het slachtoffer. Niet langer de aard van de handeling is determinerend maar wel de geldige toestemming van partijen.

Zoals reeds toegelicht naar aanleiding van mijn amendement nr. 51 ingediend in de commissie is de klemtoon op de subjectieve factor geen goede zaak. Ik verwijs verder naar de toelichting van amendement nr. 84 op artikel 423, § 1.

Nr. 79 VAN DE HEER BOURGEOIS

Art. 23

In het voorgestelde artikel 423, § 2, de volgende wijzigingen aanbrengen :

A. in het 3°, het woord «veertien» vervangen door het woord «zestien».

B. het 4° weglaten.

C. remplacer le 5°, qui devient le 4°, par ce qui suit :

«l'auteur a abusé de la relation d'autorité ou de confiance qui le liait à la victime mineure;»

D. Le 6° devient le 5°;

E. Supprimer le 7°;

F. Remplacer le 8°, qui devient le 6°, par ce qui suit :

«Le consentement de la victime mineure a surtout été obtenu par la remise, l'offre ou la promesse d'un avantage matériel ou financier.»

JUSTIFICATION

A. Tous les pédagogues estiment que la limite d'âge de quatorze ans est trop basse en ce qui concerne la majorité sexuelle.

B. La différence d'âge de 5 ans est arbitraire. Prenons des exemples concrets tels que, par exemple, une victime mineure âgée de 14 ans et 2 mois et un auteur majeur âgé de 19 ans, d'une part, et une victime majeure âgée de 14 ans et 2 mois et un auteur des faits majeur de 19 ans et 3 mois, d'autre part.

Dans les deux cas de figure, l'auteur est majeur. La différence d'âge d'un mois implique automatiquement la condamnation du majeur, étant donné que la présomption légale d'absence de toute forme de consentement constitue un critère déterminant selon la définition contenue dans l'article 423, § 1er, en projet.

C. Il ne s'agit pas de la relation d'autorité ou de confiance en soi, mais du fait d'en abuser. La notion de «dépendance» est trop vague et devrait être supprimée. Les situations ainsi visées peuvent être classées dans les autres catégories.

E. Le point 7° relève du point 5° en projet. La condition est en effet qu'il existe une relation d'autorité entre l'auteur des faits et la victime.

F. Ce n'est pas l'acte qui est obtenu, mais le consentement. Pour le reste, les avantages matériels et financiers doivent être déterminants et non indirects ou accessoires.

N° 80 DE M. BOURGEOIS

Art. 23

Dans l'article 423ter, § 1er, proposé, remplacer le mot «quatorze» par le mot «seize».

C. het 5° dat 4° wordt, wordt vervangen door wat volgt :

«de dader misbruik heeft gemaakt van zijn gezagsverhouding jegens of vertrouwensrelatie met het minderjarige slachtoffer.»

D. het 6° wordt het 5°.

E. het 7° weglaten.

F. het 8° dat 6° wordt, wordt vervangen door wat volgt :

«de toestemming van het minderjarige slachtoffer voornamelijk is verkregen door overhandiging, aanbod of belofte van een materieel of financieel voordeel.»

VERANTWOORDING

A. De leeftijd van veertien jaar is volgens alle pedagogen te laag.

B. Het leeftijdsverschil van 5 jaar is willekeurig. Neem volgende concrete voordelen. Een minderjarig slachtoffer van 14 jaar en 2 maanden en een meerderjarige dader van 19 jaar enerzijds en een minderjarig slachtoffer van 14 jaar en 2 maanden en een meerderjarige dader van 19 jaar en 3 maanden anderzijds.

In beide hypothesen is de dader meerderjarig. Het leeftijdsverschil van één maand brengt automatisch veroordeling met zich mee gelet op het wettelijk vermoeden van het ontbreken van elke toestemming, determinerend criterium in de definitie zoals opgenomen in het ontworpen artikel 423 § 1.

C. Het gaat niet om de gezagsverhouding of vertrouwensrelatie, maar om het misbruik ervan. De notie «afhanke-lijkheid» is te vaag en zou daarom best weggelaten worden. De daarmee bedoelde situaties kunnen in de andere categorieën ondergebracht worden.

E. Het ontworpen punt 7° valt onder het ontworpen punt 5. De voorwaarde is immers dat er een gezagsverhouding bestaat.

F. Het is niet de daad die verkregen wordt, maar de toestemming. Verder dienen het financiële of materiële voordeel van doorslaggevende aard te zijn en niet zijdelings of bijkomstig.

Nr. 80 VAN DE HEER BOURGEOIS

Art. 23

In het voorgestelde artikel 423ter, § 1, het woord «veertien» vervangen door het woord «zes-tien».

N° 81 DE M. BOURGEOIS

Art. 23

Dans l'article 423^{quater}, § 1er, proposé, remplacer le mot «quatorze» par le mot «seize».

JUSTIFICATION

Les mineurs doivent bénéficier d'une protection accrue jusqu'à l'âge de seize ans.

N° 82 DE M. BOURGEOIS

Art. 23

À l'article 423bis, § 3, proposé, apporter les modifications suivantes :

A) Remplacer le 2° par la disposition suivante :

«2° s'il a abusé de la circonstance qu'il était en situation d'autorité ou de confiance à l'égard de la personne mineure;»

B) Supprimer le 3° et le 4°.

JUSTIFICATION

Dans l'article 423bis, § 3, les 2°, 3° et 4° sont combinés.

Le texte du projet ne fait pas clairement apparaître pour quoi, outre la situation d'autorité ou de confiance, sans autre précision (2° et 3°), il prévoit une catégorie «abus de l'autorité ou des facilités que lui confèrent ses fonctions» (4°).

En droit pénal, il convient d'éviter autant que possible les «responsabilités objectives». Il est par ailleurs préférable de maintenir le critère d'«abus» dans chacune de ces catégories.

N° 83 DE M. BOURGEOIS

Art. 23

À l'article 424, § 2, proposé, apporter les modifications suivantes :

A. Supprimer le 4°;

B. Remplacer le 5°, qui devient le 4°, par ce qui suit :

«L'auteur a abusé de la relation d'autorité ou de confiance qui le liait à la victime mineure;»

Nr. 81 VAN DE HEER BOURGEOIS

Art. 23

In het voorgestelde artikel 423^{quater}, § 1, het woord «veertien» vervangen door het woord «zes-tien».

VERANTWOORDING

Er dient een grotere bescherming verleend te worden aan minderjarigen tot zestien jaar.

Nr. 82 VAN DE HEER BOURGEOIS

Art. 23

In het voorgestelde artikel 423bis, § 3, de volgende wijzigingen aanbrengen :

A) Het 2° vervangen door wat volgt :

«2° indien hij misbruik heeft gemaakt van een gezagsverhouding jegens of een vertrouwensrelatie met het slachtoffer;»

B) Het 3° en het 4° weglaten.

VERANTWOORDING

In artikel 423bis, § 3 worden 2°, 3° en 4° gecombineerd.

In de tekst van het ontwerp is het niet duidelijk waarom naast de vertrouwens- of gezagsrelatie, zonder verdere kwalificatie (2° en 3°) ook nog een categorie opgenomen wordt voor «misbruik gemaakt van het gezag of de faciliteiten die zijn functies hem verlenen» (4°).

In het strafrecht moeten «objectieve aansprakelijkheden» zoveel mogelijk vermeden worden, terwijl het criterium «misbruik» best voor elk van deze categorieën behouden blijft.

Nr. 83 VAN DE HEER BOURGEOIS

Art. 23

In het voorgestelde artikel 424, § 2, de volgende wijzigingen aanbrengen :

A) Het 4° weglaten.

B) Het 5° dat 4° wordt, wordt vervangen door wat volgt :

«de dader misbruik heeft gemaakt van zijn gezagsverhouding jegens of vertrouwensrelatie met het minderjarige slachtoffer;»

C. Le 6° devient le 5°;

D. Supprimer le 7°;

E. Remplacer le 8°, qui devient le 6°, par ce qui suit :

«Le consentement de la victime mineure a surtout été obtenu par la remise, l'offre ou la promesse d'un avantage matériel ou financier.»

JUSTIFICATION

B. Il ne s'agit pas de la relation d'autorité ou de confiance en soi, mais du fait d'en abuser. La notion de «dépendance» est trop vague et devrait être supprimée. Les situations ainsi visées peuvent être classées dans les autres catégories.

E. Le point 7° relève du point 5° en projet. La condition est en effet qu'il existe une relation d'autorité entre l'auteur et la victime.

F. Ce n'est pas l'acte qui est obtenu, mais le consentement. Pour le reste, les avantages matériels et financiers doivent être déterminants et non indirects ou accessoires.

N° 84 DE M. BOURGEOIS

Art. 23

Remplacer l'article 423, §1er, proposé par la disposition suivante :

«§ 1er. Constitue un attentat à la pudeur, tout acte indécent de nature sexuelle commis sur ou à l'aide d'une personne qui n'y consent pas.»

JUSTIFICATION

Le projet remplace la notion d'attentat à la pudeur par celle d'atteinte à l'intégrité sexuelle, suivant en cela les propositions du professeur Hutsebaut. Ainsi que le souligne le Conseil d'État, le projet déplace ainsi le centre de gravité du sentiment socialement accepté de pudeur au droit à l'autodétermination sexuelle de la victime. Ce n'est plus la nature de l'acte qui est déterminante, mais le consentement valable des parties.

Alors que le professeur Hutsebaut propose l'expression «acte sexuel», le projet utilise la notion plus large de «tout acte à caractère sexuel».

J'estime également, comme le Conseil d'État, que le fait d'introduire ce facteur subjectif - indépendamment de la question de savoir s'il doit seulement s'apprécier dans le chef de l'auteur ou s'il doit aussi être examiné dans le chef de la victime - est incompatible avec le principe de la légalité des incriminations. «En effet, cela aurait pour conséquence qu'un même comportement constituerait ou non une

C. Het 6° wordt het 5°.

D. Het 7° weglaten.

E. Het 8° dat 6° wordt, wordt vervangen door wat volgt :

«de toestemming van het minderjarige slachtoffer voornamelijk is verkregen door overhandiging, aanbod of belofte van een materieel of financieel voordeel.»

VERANTWOORDING

B. Het gaat niet om de gezagsverhouding of vertrouwensrelatie, maar om het misbruik ervan.» De notie «afhankelijkheid» is te vaag en zou daarom best weggelaten worden. De daarmee bedoelde situaties kunnen in de andere categorieën ondergebracht worden.

C. Het ontworpen punt 7° valt onder het ontworpen punt 5. De voorwaarde is immers dat er een gezagsverhouding bestaat.

E. Het is niet de daad die verkregen wordt, maar de toestemming. Verder dienen het financiële of materiële voordeel van doorslaggevende aard te zijn en niet zijdelings of bijkomstig.

Nr. 84 VAN DE HEER BOURGEOIS

Art. 23

Het voorgestelde artikel 423, § 1, vervangen door wat volgt :

« § 1. Aanranding van de eerbaarheid wordt genoemd elke oneerbare handeling van seksuele aard gepleegd op een persoon of met behulp van een persoon die daarin niet toestemt.»

VERANTWOORDING

Het ontwerp vervangt het begrip aanranding van de eerbaarheid door aantasting van de seksuele integriteit, op basis van de voorstellen van prof. Hutsebaut. Zoals de Raad van State opmerkt wordt de klemtoon verlegd van het maatschappelijk gangbaar gevoel van eerbaarheid naar het seksueel zelfbeschikkingsrecht van het slachtoffer. Niet langer de aard van de handeling is determinerend maar wel de geldige toestemming van partijen.

Waar Hutsebaut nog de term seksuele handeling voorstelt, hanteert het ontwerp het ruimere begrip «elke daad met een seksueel karakter».

Met de Raad van State ben ik van oordeel dat het invoeren van de subjectieve factor - onafgezien de vraag of deze alleen moet beoordeeld worden met betrekking tot de daad dan wel ook moet worden onderzocht met betrekking tot het slachtoffer - onverenigbaar is met het beginsel van de wettelijkheid van strafbaarstellingen. «Dat zou immers tot gevolg hebben dat eenzelfde gedrag al dan niet een straf

infraction selon le sens que prête à ce comportement celui qui l'adopte ou celui vis-à-vis duquel il est adopté» (avis du Conseil d'État).

Certaines atteintes à l'intégrité sexuelle n'étaient, jusqu'à présent, pas sanctionnées, compte tenu des mœurs actuelles et des coutumes propres à notre culture contemporaine (voir le rapport complémentaire fait par M. Weckx, Doc. Sénat n° 306/3, 1981-1982, p. 4, cité par I. Delbrouck dans *Commentaar Strafrecht en Strafvordering, tw. Aanranding van de eerbaarheid - Het misdrijf*. OSS, p. 7)

Afin d'introduire un critère objectif dans la loi, je propose dès lors de préciser que l'acte doit être contraire au sentiment socialement accepté de pudeur.

Cette expression est empruntée à la définition que Delbrouck donne de l'attentat à la pudeur (o.c. n° 1, p. 2):

«un comportement (consommé ou non) contraire au sentiment socialement accepté de pudeur, adopté par l'auteur ou à l'aide d'une personne, qui, soit, n'y consent pas ou n'y aurait pas consenti dans des circonstances normales, soit, est réputée ne pouvoir y consentir, par lequel il porte sciemment, volontairement ou, au moins, indûment atteinte à son droit d'autodétermination sexuelle et physique».

Le Conseil supérieur néerlandais a également qualifié la notion légale de pudeur de «notion générale, perçue selon les mœurs en vigueur dans notre pays, lesquelles sont déterminées par les conceptions qu'en a une majorité importante du peuple néerlandais» (Delbrouck, o.c. n° 4, p. 3).

Le présent amendement diffère de l'amendement n°51 présenté en commission. La notion d'acte «indécent» a cependant la même signification que les termes «contraire au sentiment socialement accepté de pudeur».

L'objectif du présent amendement est double :

1. Il vise à conformer la disposition proposée à la définition de la notion d'attentat à la pudeur généralement admise dans la jurisprudence et la doctrine (cf. Cass. 7 janvier 1997, I. Delbrouck, o.c.)

2. L'incrimination ne peut dépendre exclusivement du consentement. Il doit s'agir d'actes graves, qui sont non seulement subjectivement douloureux et blessants, mais également contraires à la conscience collective d'une société donnée à un moment donné (cf. Cass., 7 janvier 1997).

N° 85 DE MME HERZET ET M. REYNDERS

Art. 23

À l'article 423, § 2, proposé, apporter les modifications suivantes :

1) remplacer le 3° par ce qui suit :

«3°. L'acte a été accompli sur ou à l'aide d'un mineur de moins de 16 ans».

baar feit is naargelang de betekenis die aan dat gedrag wordt gegeven door degene die dit gedrag vertoont of door degene die het ondergaat.» (Advies Raad van State).

Tot op heden werden een aantal aantastingen van de seksuele integriteit niet bestraft, rekening houdend met de gangbare zeden en gewoonten in onze hedendaagse cultuur. (cfr. Aanvullend Verslag Weckx, Gedr. St. Senaat, 1981-82, 306/3, p. 4, aangehaald door I. Delbrouck in *Commentaar Strafrecht en Strafvordering, tw. Aanranding van de eerbaarheid - Het misdrijf*. OSS, p. 7).

Ten einde een objectieve maatstaf in de wet in te bouwen stel ik voor te bepalen dat de handeling tegen het maatschappelijk eerbaarheidsgevoel moet indruisen.

Deze term is ontleend aan de definitie die Delbrouck geeft van de aanranding van de eerbaarheid (o.c. nr 1 p. 2) :

«een tegen het maatschappelijk eerbaarheidsgevoel indruisende (al dan niet voltrokken) gedraging, door de dader gesteld op of met behulp van een persoon, die hetzij er niet in toestemt of in normale omstandigheden er niet in zou toegestemd hebben, hetzij geacht wordt er niet in te kunnen toestemmen, waardoor hij diens fysiek seksueel zelfbeschikkingsrecht bewust, gewild of minstens onrechtmatig aantast.»

Ook de Nederlandse Hoge Raad omschreef het wettelijk begrip eerbaarheid als «een algemeen begrip, opgevat naar de hier te lande heersende zeden, welke worden bepaald door de bij een belangrijke meerderheid van het Nederlandse volk op dit punt levende opvattingen». (Delbrouck, o.c. nr 4 p. 3).

Dit amendement verschilt van het in commissie ingediende amendement nr. 51. Met het begrip «oneerbare handeling» wordt nochtans hetzelfde bedoeld als met een «tegen het maatschappelijk eerbaarheidsgevoel indruisende».

Het doel van dit amendement is tweevoudig :

1. Aansluitend bij de in rechtspraak en rechtsleer algemeen aanvaarde definitie van aanranding van de eerbaarheid (cfr. Cass. 7 jan.1997, I. Delbrouck, o.c.)

2. De strafbaarstelling mag niet uitsluitend afhangen van de toestemming. Het moet gaan om ernstige handelingen, die niet alleen subjectief pijnlijk zijn en kwetsend, maar ook in strijd zijn met het collectief bewustzijn van een bepaalde maatschappij op een bepaald ogenblik (cfr. Cass., 7 jan. 1997).

G. BOURGEOIS

Nr. 85 VAN MEVROUW HERZET EN DE HEER REYNDERS

Art. 23

In § 2 van het voorgestelde artikel 423, de volgende wijzigingen aanbrengen :

1) het 3° vervangen als volgt :

«3° de daad is gepleegd ten aanzien of met behulp van een minderjarige van minder dan zestien jaar;»;

2) supprimer le 4°.**JUSTIFICATION**

Bien qu'il existe d'un point de vue social et scientifique différents arguments qui sont formulés afin de n'accorder la protection légale maximale en ce qui concerne les activités sexuelles des mineurs qu'en dessous de 14 ans, la perception d'une grande partie de la population à ce sujet est tout à fait différente. Les réactions émotionnelles au sujet des événements dramatiques subis par des mineurs, et parfois par de très jeunes enfants, confirment encore cette perception. Le législateur se doit de tenir compte de ce signal et d'accorder la protection jusqu'à l'âge de 16 ans. De par ce fait, le régime spécifique proposé pour les mineurs entre 14 et 16 ans est superflu.

N'oublions pas que l'un des trois grands buts poursuivis par le projet est «d'assurer la protection pénale des mineurs». Ramener la protection pénale à l'âge de 14 ans ne cadre donc pas avec l'esprit du présent projet de loi.

**J. HERZET
D. REYNDEERS**

N° 86 DE M. EERDEKENS

Art. 23

A l'article 423, § 2, proposé, supprimer le 4°.

N° 87 DE M. EERDEKENS

Art. 23

A l'article 424, § 2, proposé, supprimer le 4°.

C. EERDEKENS

2) het 4° weglaten.**VERANTWOORDING**

Hoewel vanuit sociale en wetenschappelijke hoek verschillende argumenten worden geformuleerd om de maximale wettelijke bescherming van de seksuele activiteit van de minderjarigen slechts onder de leeftijd van 14 jaar te verlenen, is terzake de perceptie van een groot deel van de bevolking anders. De emotionele reacties op de dramatische gebeurtenissen die minderjarigen, en soms zeer jonge kinderen, meemaken, hebben die perceptie nog bevestigd. De wetgever moet met dit signaal rekening houden en moet bescherming verlenen tot de leeftijd van 16 jaar. Daardoor is de specifieke regeling die wordt voorgesteld voor minderjarigen tussen 14 en 16 jaar overbodig.

Laten we niet vergeten dat een van de drie door het ontwerp nagestreefde hoofddoelen erin bestaat «de strafrechtelijke bescherming van de minderjarigen te waarborgen». Het past dus niet in de opzet van dit wetsontwerp de strafrechtelijke bescherming van de minderjarigen terug te brengen tot 14 jaar.

Nr. 86 VAN DE HEER EERDEKENS

Art. 23

In het voorgestelde artikel 423, § 2, het 4° weglaten.

Nr. 87 VAN DE HEER EERDEKENS

Art. 23

In het voorgestelde artikel 424, § 2, het 4° weglaten.